

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIJ-125/12-J

Název právnické osoby:	Základní škola Horní Cerekev, okres Pelhřimov
Sídlo:	Tyršova 209, 394 03 Horní Cerekev
IČ:	75 000 296
Identifikátor:	600 061 353
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	PhDr. Vilém Slukou, ředitelem školy
Zřizovatel:	Město Horní Cerekev
Místo inspekční činnosti:	Tyršova 209, 394 03 Horní Cerekev
Termín inspekční činnosti:	20. až 23. únor 2012

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, tj. získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy zapsané do školského rejstříku, dále sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů, a také zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba vykonává činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem 350 žáků, školní družiny s nejvyšším povoleným počtem 75 žáků a školní jídelny s nejvyšším povoleným počtem 300 stravovaných. Základní škola zabezpečuje vzdělávání v oboru vzdělání 79-01-C/01 Základní škola, pro který je zpracován školní vzdělávací program.

V letošním školním roce škola vykázala v zahajovacích statistických výkazech v 9. třídách 173 žáků, z toho 100 žáků na prvním stupni základní školy. Škola poskytuje základní vzdělávání žákům s bydlištěm ve městě Horní Cerekev, v městských částech a okolních obcích. V době od poslední inspekce došlo k mírnému snížení počtu žáků. Podle demografických předpokladů by se měl počet žáků v období nejbližších let pohybovat v rozmezí 180 – 230, což se jeví vzhledem k prostorovým podmínkám jako optimální počet.

Škola je umístěna ve dvou budovách propojených chodbou. K dispozici jsou tělocvična, gymnastický sál, oddělení školní družiny, školní jídelna, budova školních dílen a školní kuchyně. Pro odpočinek žáků slouží dětské hřiště. V areálu je sportovní víceúčelové hřiště s umělým povrchem.

Žáci mají možnost si získané dovednosti rozšířit v mimoškolních zájmových aktivitách, kterých škola každoročně nabízí kolem dvaceti. Jedná se např. o kroužky střelecký, keramický, žurnalistický, hasičský, vodácký, rybářský, cizích jazyků apod. Po dohodě s vyučujícím mohou žáci v době mimo vyučování navštěvovat odborné učebny. Žáci také využívají možnosti zápůjček ve školní knihovně.

V době od poslední inspekce došlo ke změnám v oblasti personální i materiální. Pedagogický sbor na druhém stupni základní školy se částečně obměnil. V rámci generační výměny došlo k odchodu některých pedagogů do důchodu a jejich nahrazení absolventy pedagogických fakult. Tímto se zvýšila míra odborné kvalifikace pedagogického sboru. V materiální oblasti došlo ke zlepšení prostředí ve třídách i v kabinetech, vybudování víceúčelového hřiště, průběžné obměně prostředků ICT atd.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Zásada rovného přístupu žáků ke vzdělávání je školou dodržována. Jsou stanovena konkrétní kritéria a vytvářeny rovné podmínky. V případě potřeby škola realizuje opatření k odstranění sociálních, zdravotních a bezpečnostních bariér. Prioritou je vytváření bezpečného prostředí pro vzdělávání žáků a jejich zdravý sociální i fyzický rozvoj.

Ředitel rozhoduje při přijímání ke vzdělávání v režimu správního řízení. O způsobu a průběhu přijímání a aktivitách ve škole je veřejnost informována včas. K tomuto účelu jsou využívány webové stránky školy a články v *Hornocerekvickém zpravodaji*, který vydává Město Horní Cerekev, dále články do regionálních novin, školní vývěsky a dny otevřených dveří.

Pravidelně jsou rodiče o dění ve škole, prospěchu a chování žáků informováni formou pravidelných třídních schůzek. Ředitel školy má stanovené pravidelné úřední hodiny pro veřejnost. Neformální setkávání s rodiči se uskutečňuje již tradičně při příležitosti *Vánoční besídky* v kulturním domě, reprezentačního plesu školy apod. V říjnu loňského roku se za hojně účasti veřejnosti vydařily oslavy pořádané ke 100. výročí otevření nové budovy

školy. Prezentace základní školy na veřejnosti přispívá nejen k dobrému jménu, ale zároveň informuje o dění ve škole a vzdělávacích aktivitách.

Na základě vlastního hodnocení a následně ve spolupráci s poradenskými zařízeními škola identifikuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Podmínky práce s těmito žáky jsou v dokumentech rozpracovány. V letošním školním roce škola eviduje tři žáky se zdravotním postižením, pro které jsou vypracovány individuální vzdělávací plány. Žáky zdravotně znevýhodněné evidují třídní učitelé, kteří zajišťují předávání potřebných informací dalším vyučujícím.

Je využívána spolupráce s Pedagogicko psychologickou poradnou Pelhřimov, se Speciálně pedagogickým centrem Jihlava a s Centrem primární prevence VRAKBAR Jihlava a je na velmi dobré úrovni. Podpora je také zajišťována žákům s riziky neúspěšnosti ve vyučovaných předmětech formou konzultací, doučování a individuálního přístupu pedagogů. Ve škole je vytvořen systém poradenského servisu žákům a zákonným zástupcům. Škola širokou nabídkou mimoškolních aktivit žáků zohledňuje jejich vzdělávací potřeby a vytváří předpoklady pro další rozvoj jejich kompetencí.

V rámci prevence školních úrazů jsou děti i žáci pravidelně seznamováni s bezpečnostními riziky. Celkový počet úrazů za sledované období je minimální.

Navštívené hodiny probíhaly v příjemné pracovní atmosféře. Vyučující vystupovali klidně, trpělivě a zpravidla dbali na správné vyjadřování. Žáci s nimi komunikovali bez obav a většinou pozorně vnímali zadání úkolů. Celkově převažující frontální výuka byla vhodně doplňovaná samostatnou prací žáků. Aktivity vedoucí žáky ke kooperativním činnostem byly zjištěny pouze sporadicky. Vyučující většinou vhodně střídali metody a formy práce. V části z hospitovaných hodin bylo zjištěno také hledání kauzálních vazeb mezi sledovanými jevy. Zejména na prvním stupni zvyšovali motivaci žáků aktivizujícími metodami, střídali rozmanité činnosti a využívali různorodých učebních pomůcek. Nižší počty žáků ve třídách využívají učitelé pro častější individuální podporu a péči o žáky, kteří to potřebují. Někdy byla pozorována nižší efektivita z hlediska využití času, zejména vzhledem k žákům s rychlejším pracovním tempem. Vhodné a taktní hodnocení žáků vyučujícími bylo v rámci zpětnovazebné interakce zaznamenáno téměř ve všech hodinách, větší měrou nebyly využívány průběžné hodnotící praktiky, až na výjimky se neobjevovalo sebehodnocení. Nebyla vždy věnována dostatečná pozornost shrnutí učiva v závěru. V části sledovaných hodin se velmi úspěšně dařilo podněcovat žáky k tvořivému myšlení a vést je k otevřené a účinné komunikaci. Žáci byli často zapojováni do neformálních diskuzí a obhajování vlastních názorů a dílčích postupů. Škola má zpracován metodický pokyn pro podporu domácí přípravy žáků.

Pro rozvoj přírodovědné gramotnosti žáků byly vyučujícími vytvářeny velmi příznivé podmínky. V hodinách byly vhodně voleny mezipředmětové vztahy a využívány reálné příklady z praktického života. V převážné části hodin se vhodně střídaly metody a formy práce se stanovováním konkrétních dílčích úkolů pro žáky. Důsledkem bylo aktivní zapojení žáků do vzdělávacího procesu. Evidentní byla snaha vyučujících o přesné a promyšlené formulace zadání samostatných prací. Po zvládnutí a procvičení typových úloh byli žáci vhodnou formou vedeni k upevňování klíčových kompetencí. Zadané úkoly byly voleny s ohledem na jejich dosavadní praktické zkušenosti.

Ekologická problematika a environmentální výchova jsou v hodinách strategicky posilovány a promítají se do témat všech přírodovědných předmětů.

V rámci rozvoje informační gramotnosti škola vytváří dobré podmínky. Možnosti podpory výuky prostřednictvím prostředků ICT jsou využívány v menší míře a jen některými

učiteli. Většina vyučujících teprve získává větší zkušenosti s používáním nové interaktivní tabule. Příležitostně je využíván výukový software.

Vzdělávání v cizích jazycích je pro školu strategicky podporovanou součástí vzdělávání. Vyučuje se anglický jazyk jako povinný a nabízí se německý a ruský jazyk jako volitelný. Sociální a komunikativní aspekt jazykového vzdělávání je vedle toho podporován aktivitami realizovanými nad rámec povinné výuky, např. organizováním konverzačních soutěží, zájmovou činností apod.

Podpora a rozvoj čtenářské gramotnosti je v současné době bez systematického vyhodnocování. Je realizována dle individuálního přístupu vyučujících. Cílené a účinné strategie v této oblasti byly zaznamenány v části vyučovacích hodin na prvním stupni. K podpoře čtenářské gramotnosti přispívá aktivně využívaná a průběžně doplňovaná školní knihovna a mimořádné mimoškolní akce konané ve spolupráci s městskou knihovnou. Schopnost zpracování informací dokládají prezentované projekty a výstupy žáků. Byla zaznamenána péče o rozvoj správného vyjadřování, dodržování spisovné normy, interpretace a přednes uměleckých textů.

Rozvoj a podpora sociální gramotnosti žáků jsou chápány jako soustava činností působících na žáky přímo v průběhu i mimo vlastní vyučování. Jeho podstatnou součástí je péče o respektování nastavených pravidel, o podnětné prostředí a rozvoj pozitivního klimatu školy. Sociální aspekty jsou vedle výuky rozvíjeny také během dalších akcí pořádaných školou, zejména ve styku s veřejností.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání

Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám, za kterých byla zařazena do rejstříku škol a školských zařízení.

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Na základě provedené analýzy bylo doporučeno vyhodnotit efektivitu a míru konkretizace při výběru a rozpracování učiva z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání do delších časových úseků než do jednotlivých ročníků. Dále bylo doporučeno, aby byly přímo formálně v ŠVP ukotveny podrobnosti k hodnocení žáků v rámci jednotlivých předmětů a rozpracování učebních osnov pro nabízené volitelné předměty.

Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá podle zpracovaného vzdělávacího programu pro školní družinu. Obsahuje reálné cíle vzdělávání a popisuje navazující činnosti. Přestože obecně odpovídá zákonným požadavkům, bylo doporučeno předložený program konkretizovat, zejména v oblasti přesnějšího časového rozvržení jednotlivých činností.

Ředitel školy má jasnou představu o jejím dalším směřování. Strategické cíle vycházejí ze současných podmínek školy a jsou reálné. Případná aktualizace je zohledněna v každoročních plánech práce školy, které jsou dílčími kroky konkretizovány v měsíčních plánech činnosti.

Ředitel splňuje předpoklady pro výkon funkce a plní právní povinnosti z funkce vyplývající. Úspěšně absolvoval funkční studium pro ředitele škol a školských zařízení. Stanovený systém řízení odpovídá velikosti a personálnímu složení organizace. Delegování kompetencí na jednotlivé pracovníky jsou stanoveny vnitřními dokumenty.

Jednání pedagogické rady se uskutečňují pravidelně. Dále se uskutečňují provozní a operativní porady. Týmovou spolupráci také podporuje neformální denní kontakt zaměstnanců. Ke dni konání inspekce nebyla funkční školská rada. Zřizovatelem školy jsou organizovány volby nových členů. Systém kontrolní činnosti, jehož součástí jsou hospitace, je nastaven a je v kompetenci ředitele a zástupkyně.

V rámci zabezpečení bezproblémového přechodu žáků z prvního na druhý stupeň si vyučující předávají zkušenosti. Z tohoto důvodu je také žákům 6. ročníku věnována zvýšená pozornost výchovného poradce.

Výuku zajišťuje stabilizovaný pedagogický sbor. Celkově je další vzdělávání pedagogických pracovníků promyšlené. Vzdělávacích akcí se učitelé zúčastňují podle organizačních a finančních možností školy. V letošním školním roce se jedná především o podporu vzdělávání v oblastech vyplývajících z realizace projektu EU Peníze školám. Organizace a vyhodnocování této oblasti je v kompetenci ředitele školy. Pedagogové jsou vedeni k tomu, aby předávali své poznatky ze vzdělávání svým kolegům. Dostávají dostatečný prostor k využití vlastních nápadů a iniciativy.

V oblasti materiálních podmínek došlo k pozitivnímu posunu. Zřizovatel v rámci možností do zařízení průběžně investuje. Hlavní budova základní školy pochází z roku 1911, její součástí je i menší tělocvična. Přístavba propojená spojovací chodbou byla postavena v 70. letech minulého století a tvoří samostatný pavilon pro první stupeň, včetně gymnastického sálu, který je využíván i ke shromážděním školy. V areálu se nachází další samostatná budova, kde je umístěna cvičná kuchyně a školní dílna. V současné době není z provozních důvodů téměř využívána. Budovy a vybavení jsou průběžně udržovány. Nově bylo vybudováno víceúčelové sportovní hřiště s umělým povrchem, běžeckou drahou a atletickými stanovišti a prostor osazený zábavními herními prvky, který může využívat zejména školní družina. Byla zrekonstruována sociální zařízení a vybudován bezbariérový a zastřešený přístup do budovy školy.

Výuka probíhá ve standardně vybavených učebnách, které společně s dalšími prostorami ve škole působí esteticky podnětně. Všechny kmenové třídy jsou vybaveny výškově stavitelným žakovským nábytkem. Škola má vedle kmenových učeben také odborné učebny fyziky a chemie, přírodopisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy a dále hudební zkušebnu a keramickou dílnu. Ve škole je speciální učebna vybavená počítači s přístupem na internet. Ve dvou učebnách je možné pracovat s velkoplošnou projekcí.

Nově škola pořídila další interaktivní tabuli. Tato je umístěna v samostatné učebně a nabízí tak dostatečnou možnost k využití jednotlivými vyučujícími. Učitelé druhého stupně mají k dispozici sborovnu. Nevyhovující kabinety v půdních prostorách nejsou využívány. Součástí školy je školní kuchyně a jídelna, které poskytují žákům, zaměstnancům i veřejnosti hojně využívanou možnost stravování. Celkově jsou materiální a prostorové podmínky na standardní úrovni.

Organizace v hodnoceném období roku 2011 hospodařila především s peněžními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, tj. s dotacemi na přímé náklady na vzdělávání, s účelově určenými dotacemi na financování rozvojových programů, s finančními prostředky na provoz přijatými z rozpočtu zřizovatele a finančními prostředky získanými z doplňkové činnosti. Předmětem doplňkové činnosti organizace bylo zajištění stravování cizích strávníků.

V roce 2011 byla organizaci přidělena účelová dotace v rámci programu Školní potřeby pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání, dotace na realizaci rozvojového programu Hustota a Specifika a dotace na rozvojový program MŠMT pro děti – cizince ze třetích

zemí. Dále byla poskytnuta dotace na Posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním, kteří splňují odbornou kvalifikaci podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů, na rok 2011 – UZ 33027.

Organizace použila finanční prostředky ze státního rozpočtu v souladu s účelem, na který byly přiděleny. Důsledným dodržováním principů řídicí kontroly právnická osoba minimalizovala rizika při vynakládání finančních prostředků státního rozpočtu. Celková výše prostředků, se kterými organizace ve sledovaném období hospodařila, pokryla základní finanční potřeby včetně realizace vzdělávacích programů.

Vedení školy při hospodaření s finančními prostředky postupuje plánovitě. Jsou určovány priority podle rozpočtových možností a přijímána opatření v souladu se závěry vlastního hodnocení a vnitřní kontroly. Vhodně jsou využívány možnosti rozvojových projektů MŠMT a ESF. Vedení školy sleduje a hodnotí jejich přínos pro realizaci ŠVP.

Škola vhodným způsobem realizuje a rozvíjí spolupráci se strategickými partnery. Spolupráce se zřizovatelem, který svou pomocí výrazně přispívá k vytváření příznivých podmínek ke vzdělávání, je na velmi dobré úrovni.

Přínosná spolupráce se zákonnými zástupci žáků probíhá formou společných akcí plánovaných ve škole i mimo ni. Zákonní zástupci žáků jsou sdruženi v Klubu přátel školy, který napomáhá organizaci akcí a finančně je podporuje. Zákonní zástupci žáků také využívají možnosti třídních schůzek a individuálních konzultací. Aktivní je také spolupráce se strategickými partnery, jako jsou Policie ČR, Červený kříž, ABZO, Sbor dobrovolných hasičů Horní Cerekev apod.

Nižší počty ve třídách umožňují lépe a efektivně sledovat úspěšnost jednotlivých žáků. Výsledky vzdělávání jsou monitorovány během celého školního roku a pravidelně vyhodnocovány zejména v rámci jednání pedagogické rady a vzájemnými konzultacemi vyučujících. Úspěšnost žáků ve výuce, v rámci projektů a soutěží je projednávána také na schůzkách metodických komisí.

Na sledování výsledků vzdělávání jsou zaměřené i prováděné hospitace vedení školy. Zvýšená pozornost je věnována výsledkům vzdělávání při přechodu žáků na druhý stupeň. Úroveň vzdělávání žáků ve vztahu ke stanoveným cílům škola hodnotí vlastními evaluačními nástroji. Ve sledovaném období škola nevyužila možnosti externí formy hodnocení.

Vnější pozitivní zpětnou vazbou jsou úspěchy a dobrá umístění žáků v mnoha soutěžích různých oborů, kterých se škola aktivně zúčastňuje. Významnou, byť neformální zpětnou vazbou v oblasti hodnocení výsledků vzdělávání jsou udávané pozitivní ohlasy bývalých absolventů, zákonných zástupců a případné reference ze středních škol.

Závěry a celkové hodnocení školy

Činnost Základní školy Horní Cerekev, okres Pelhřimov se uskutečňuje v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Zásada rovného přístupu žáků ke vzdělávání, jeho průběhu i při ukončování vzdělávání je školou dodržována. Podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků jsou vytvořeny, jako i zavedené preventivní systémy.

Škola se vyznačuje funkčním způsobem řízení. Strategické záměry jsou vedením naplňovány. K optimálnímu rozvoji přispívají neformálně rozvíjené vztahy se sociálními partnery. K prioritám ředitele i zřizovatele patří zabezpečení materiálních i personálních podmínek.

Realizace strategických cílů školy je podporována nastaveným systémem vlastního hodnocení. Vedení školy považuje za prioritu využívání potenciálu pedagogického sboru jak po stránce odborné, tak osobnostní. Spolupráce se společenskými subjekty obce přináší škole prospěch hlavně při organizaci aktivit v době mimo vyučování.

Vzdělávací aktivity školy vhodně rozvíjejí žákovu osobnost. Osvojování vědomostí, dovedností a kompetencí žáků se uskutečňuje v souladu s požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Vyučujícím se většinou daří volbou vzdělávacích a výchovných strategií přispívat k rozvoji gramotností a klíčových kompetencí žáků. Nadstandardní je nabídka zájmových kroužků. Kromě aktivní prevence sociálně-patologických jevů přispívá organizovaná zájmová činnost k pozitivní prezentaci školy na veřejnosti.

Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu umožňují realizaci vzdělávacích cílů. Vedením školy jsou efektivně využívány ke zvyšování kvality vzdělávání a zlepšování podmínek vzdělávání žáků.

Příloha inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, PhDr. Mgr. Milan Matějů, Pražská 127, 393 01 Pelhřimov.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole a v České školní inspekci, Inspektorátu v Kraji Vysočina.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Mgr. Milan Matějů, vrchní školní inspektor

PhDr. Mgr. Milan Matějů v. r.

Mgr. Jaromír Havel, školní inspektor

Mgr. Jaromír Havel v. r.

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

Ing. Hana Vejvodová v. r.

Pelhřimov 2. března 2012

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

PhDr. Vilém Sluka, ředitel školy

PhDr. Vilém Sluka v. r.

12. 3. 2012

Horní Cerekev